

serer sig på høringssvar fra arbejdsmarkedets parter, kan vurdere de erhvervsbegrænsende aftalers faktiske udbredelse og virkning, og dermed heller ikke hvor mange lønmodtagere, der reelt må antages at være berørt af problemet. Udvalget har derfor ikke kunnet vurdere behovet for en eventuel regulering, men har i stedet anført de forhold, der set ud fra udvalgets opfattelse taler for og imod en regulering. Af samme grund har udvalget valgt ikke at anbefale en konkret løsningsmodel, men nøjes med at opliste de elementer i en mulig regulering af området, som efter udvalgets opfattelse kunne komme på tale. I den forbindelse har udvalget givet udtryk for, at en eventuel regulering i givet fald bør tage hensyn til, at der i virksomhedsoverdragelsessituationen er et legitimt behov for, at virksomhederne indbyrdes kan indgå og hemmeligholde erhvervsbegrænsende aftaler.

3. Behovet for en regulering af erhvervsbegrænsende aftaler

Det er regeringens opfattelse, at der er grund til ved lov at sikre, at lønmodtagere ikke længere er bundet af erhvervsbegrænsende aftaler, som de ikke kender til. Det er regeringens opfattelse, at det ikke er rimeligt, at man som lønmodtager kan være begrænset i sin mobilitet på arbejdsmarkedet uden at vide det. Regeringen finder det væsentligt, at medarbejderne gøres bekendt med eksisterende erhvervsbegrænsende aftaler, inden ansættelsesforholdet er påbegyndt, sådan at den enkelte kan overveje konsekvenserne af den erhvervsbegrænsende aftale. Indgås de erhvervsbegrænsende aftaler efter, at ansættelsesforholdet er påbegyndt, er arbejdsgiveren også forpligtet til at oplyse om disse. Derved sikres det, at lønmodtageren bliver orienteret om de ændrede (og nye) ansættelsesvilkår.

Regeringen finder dog samtidigt, at det på baggrund af de oplysninger, der er kommet til udvalgets kendskab om omfanget og brugen af erhvervsbegrænsende aftaler, fortsat skal være muligt at indgå disse aftaler. Det er regeringens opfattelse, at virksomhederne kan have legitime grunde til at anvende de erhvervsbegrænsende aftaler. Virksomhederne kan bl.a. have behov for at kunne beskytte deres forretningsgrundlag. Dette behov kan dels opfyldes ved, at virksomhederne kan indgå aftaler med andre forretningsdrivende om ikke at ansætte hinandens medarbejdere, dels ved at virksomhederne kan indgå aftaler, som forhindrer en fratrædt medarbejder i at tage kolleger eller måske hele afdelinger med til den nye arbejdsgiver. Sådanne aftaler kan efter regeringens vurdering være rimelige.

Når to virksomheder fx ønsker at indgå i et samarbejde, er det en forudsætning for det gode samarbejde,

at parterne trykt kan indgå aftaler om at bruge hinandens medarbejdere i tillid til, at den ene part med et indgående kendskab til den anden parts medarbejdere ikke tilbyder den anden parts medarbejdere ansættelse hos sig. Brugen af erhvervsbegrænsende aftaler kan sikre klare linjer for samarbejdet mellem virksomhederne. Dette kan være særligt nyttigt, hvor to virksomheder i en længere periode arbejder tæt sammen om et projekt for en kunde.

At erhvervsbegrænsende aftaler kan være fornuftige at indgå skal også ses i lyset af udviklingen på arbejdsmarkedet og ikke mindst i lyset af de ændrede ledelsesformer, der gør, at medarbejdere ofte arbejder meget selvstændigt, og derfor også har den tætte kontakt til virksomhedens samarbejdspartnere og kunder. Ændringerne i ledelsesformen bevirker, at arbejdsgiveren udsætter sig for en større risiko for at miste medarbejdere. Ved at indgå erhvervsbegrænsende aftaler kan virksomhederne sikre sig mod, at en af virksomhedens kunder i en situation, hvor medarbejderen og kunden udvikler et tillidsforhold til hinanden, udnytter dette til at tilbyde ansættelse med det resultat, at virksomheden mister en medarbejder og måske også kunden.

Disse hensyn mener regeringen er så tungtvejende, at der ikke skal lægges hindringer i vejen for, at de erhvervsbegrænsende aftaler fortsat kan indgås.

Med den foreslåede løsning finder regeringen, at der er fundet en passende balance, der tilgodeser dels hensynet til arbejdsgiverne, dels hensynet til lønmodtagerne. Forslaget sikrer, at den enkelte medarbejder får en reel mulighed for at tage en beslutning omkring sin ansættelse. Samtidigt gives lønmodtageren en mulighed for at forhandle sig til bedre vilkår, såfremt de erhvervsbegrænsende aftaler indgås under lønmodtagerens ansættelse. Forslaget sikrer også, at arbejdsgiverne bevarer muligheden for at indgå og anvende sådanne aftaler med henblik på at sikre gode samarbejdsrelationer og for at beskytte virksomhedens forretningsgrundlag.

Pligten til at oplyse om indgåede erhvervsbegrænsende aftaler ændrer ikke på vikarbureauernes nuværende mulighed for at indgå aftaler med brugervirksomheder om, at der skal betales et honorar ved ansættelse af vikaren i brugervirksomheden. Men vikaren skal ligesom andre lønmodtagere informeres om sådanne aftaler.

Det er i øvrigt regeringens synspunkt, at kravet om åbenhed omkring aftalerne kan medvirke til at skabe klarhed over omfanget og virkningen af erhvervsbegrænsende aftaler. En åbenhed omkring indgåelsen af sådanne aftaler kan også medvirke til, at indgåelse af